

ЕВАКУАЦИЈА РАЊЕНИКА ИЗ УЖИЦА

Јавили су ми телефоном 27. новембра 1941. године из Ужица да треба организовати смештај за 60 тешких рањеника. Растрчале смо се Нада, ја и још десетак жена Ужичанки. Радимо форсирано. Хотел и виле су спремљени: постеље намештене, прозори опрани, подови орибани. Опет ме позивају телефоном: „За сутра 3'јутро припремити смештај 100 рањеника", гласи наређење с другог краја жице, а већ кроз два сата поново јављају: „Шаљемо 300 рањеника". — „Шта ћу сада? Где да их сместим?" — „Снађи се! Простири сламу. Отвори све виле и инвалидски дом" — добијам једноставан одговор. Организује се велика централна болница.

Ништа не разумем шта се збива, али осећам да се нешто страшно одиграва. Са свих страна, а не само из Ужица, придлазе рањеници. Зовем телефоном др Дејана Поповића, питам да ли да их примам, а он одговара из Ужица: „Свима који дођу омогућити кров над главом. Општа централизација рањеника. Нема времена за дискусију. Треба радити пуном паром" — и прекидамо разговор.

Двадесет осмог новембра 1941. дошли су и рањеници из Рогачице. Довео их је Ђура са болничаркама; др Чампар се одвојио од њих и отишао у другом правцу. Стигли су Црни и Фића, као рањеници. Сместила сам их заједно са учитељем Чедом Милосављевићем у „јапанску *виту*" која је мало одвојена од осталих, али на врло лепом месту. Дodelила сам им моју најбољу болничарку Милесу. Мислим да ће им бити лепо и удобно, али се бојим што су мало удаљени од управе болнице која је смештена у кафани на Краљевој Води.

Евакуацијом рањеника из Ужица на Златибор руководе др Дејан Поповић и др Гојко Николиш. Огромне колоне рањеника већ два дана наилазе преко Чајетине: камионима, колима, луксузним аутомобилима, на коњима, фијакерима, а и пешице. Сва су возила мобилисана за пребацивање болнице из Ужица. На железничкој станици у Ужицу је, кажу, прави кркљанац. Вагони су пуни рањеника на носилима. Испред железничке станице такође носила. Где год кренеш само рањеници, неко на штакама неко и на коњима. Гојко ~~НИКОЛИШ~~ јури од болнице до железничке станице, од Ужица до Чајетине и натраг, надзирава ток евакуације.

Дејан Поповић је нашао једну лимузину и сам вози. За два дана и две ноћи превезао је лимузином преко 30 рањеника; иако му је извађен бубрег, не штеди себе при овој евакуацији. Ради до изнемоглости...

Двадесет деветог новембра 1941. враћам се у управу болнице у поподневним часовима. У управи пуној рањеника и осталих партр^зана, угледах кепознатог младића где присутнима као држи говор: „Хитна евакуација. Сви који могу да ходају нека одмах пођу правцем: Доброселица — Драглица — Санџак. Они који имају коње, нека их узјашу и такође одмах пођу! Надиру Немци са тенковима. Ево их код Чајетине. Још у току ноћи морамо се сви повући. .."

Изненадила сам се овој дрскости. Он никог од лекара о овоме није известио. Попех се на сто и кажем: „Није истина! Ми лекари нисмо добили никакво наређење за даљу евакуацију. Ко је овај петоколонаш што ствара пометњу? Идем одмах у Врховни штаб да питам на чему смо" — и сиђох са стола, не чекајући његова објашњења. . .

Др Јулка МЕШТЕРОВИЋ